Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (muutoksenhakujaosto)

19 päivänä kesäkuuta 2015 *

Muutoksenhaku — Henkilöstö — Virkamiehet — Virkamiestuomioistuimen puolueettomuus — Tuomarin jäävääämistä koskeva vaatimus — Siirto toisiin tehtäviin — Yksikön etu — Palkkaluokan ja viran vastaavuuden sääntö — Henkilöstösääntöjen 7 artiklan 1 kohta — Kurinpitomenettely — Puolustautumisoikeudet

Asiassa T-88/13 P,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (kolmas jaosto) 5.12.2012 antaman tuomion Z v. unionin tuomioistuin (F-88/09 ja F-48/10, Kok. H., EU:F:2012:171) kumoamista,

Z, kotipaikka Luxemburg (Luxemburg), edustajanaan asianajaja F. Rollinger,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan unionin tuomioistuin, asiamiehenään A. Placco,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (muutoksenhakujaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti M. Jaeger sekä tuomarit H. Kanninen (esittelevä tuomari) ja D. Gratsias,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

tuomion [1]

1 Valituksellaan, joka on tehty Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevan 9 artiklan perusteella, valittaja vaatii kumottavaksi Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (kolmas jaosto) 5.12.2012 antaman tuomion Z v. unionin tuomioistuin (F-88/09 ja F-48/10, Kok. H., jäljempänä valituksenalainen tuomio, EU:F:2012:171), jolla tämä hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin kumottavaksi Euroopan unionin tuomioistuimen 18.12.2008 tekemä päätös, jolla hänet siirrettiin toisiin tehtäviin ja 10.7.2009 tekemä päätös, jolla hänelle määrättiin kurinpitoseuraamuksena kirjallinen huomautus.

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

1 — Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

Tosiseikat

2 Riidan taustalla olevat merkitykselliset tosiseikat on esitetty valituksenalaisen tuomion 23–66 kohdassa seuraavasti:

”23 Kantaja otettiin 1.9.2005 palvelukseen koeajalla olevaksi virkamieheksi, ja hän toimi tästä päivästä alkaen ja 31.12.2008 asti juristi-lingvistinä yhdessä käännösyksikössä unionin tuomioistuimen käännöksen pääosastolla. Kantaja vakinaistettiin 1.6.2006 alkaen.

24 X otettiin vuoden 2005 joulukuussa palvelukseen ylimääräisenä sopimussuhteisena toimihenkilönä juristi-lingvistiksi samaan käännösyksikköön ja samaan ryhmään kuin kantaja. X:n aviopuoliso on W, joka myöhemmin nimitettiin attaseaksi unionin tuomioistuimen kirjaajan kabinettiin.

25 Kantajalle annettiin tehtäväksi revisoida osa X:n tekemistä käännöksistä. Hän kertoo todenneensa tässä asemassaan nopeasti, että X:n käännökset olivat heikkotasoisia ja ettei tämä noudattanut ohjeita ja määräaikoja.

26 Kantaja väittää, että hän ja eräät työtoverinsa, hänen ryhmänjohtajansa mukaan lukien, tekivät X:n väitetystä epäpätevyydestä useita ilmoituksia yksikönpäällikkö Y:lle. Kantajan mukaan yksikönpäällikkö jätti järjestelmällisesti huomioimatta X:n työtä koskevat arvostelut, mikä kantajan mukaan johtui yksikönpäällikön ja X:n välisestä pitkäaikaisesta ystävyyssuhteesta. Lisäksi kantaja väittää hänen ammatillisen asemansa yksikössä heikenneen sen jälkeen, kun hän oli kertonut yksikönpäällikölleen, että X:n työsuoritukset olivat riittämättömiä. Unionin tuomioistuin puolestaan kiistää tämän version tosiseikoista ja muun muassa X:n suosivan kohtelun ja sen, etteivät kantajan esimiehet ryhtyneet mihinkään toimenpiteisiin.

27 Vuoden 2006 huhtikuinen tapahtuma sai kantajan väitetysti entistä vakuuttuneemmaksi siitä, että X sai yksikössä suosivaa kohtelua. Kantaja oli nimittäin todennut X:n tekemässä käännöksessä olevan puutteita ja pyytänyt häntä täydentämään sitä, minkä jälkeen X oli väitetysti toimittanut uuden asiakirjan sihteereille maininnalla ’työ suoritettu’, vaikka yksikön sisäisten sääntöjen mukaan työ olisi pitänyt palauttaa kantajalle uutta revisiota varten. Tämän jälkeen kantaja saattoi tapauksen Y:n tietoon ja vaati, että X:ää kohtaan toteutetaan toimenpiteitä, mistä Y kantajan mukaan kieltäytyi.

28 Kantaja valitti yksikönpäällikkönsä asenteesta, joka hänen mukaansa oli ’sopimaton ja vihamielinen’, johtajalle, jonka alaisuuteen hänen yksikkönsä kuului.

29 Unionin tuomioistuimen mukaan johtaja selitti 10.12.2006 pidetyssä kokouksessa kantajalle, mistä syistä X oli otettu palvelukseen. Kantaja väittää, että tämän kokouksen aikana johtaja myös myönsi, että X:llä oli vaikeuksia suhteissaan muihin yksikön työntekijöihin, ja että hän oli aikaisemmin epäonnistunut kahdessa Euroopan henkilöstövalintatoimiston (EPSO) avoimessa kilpailussa, jotka oli järjestetty juristi-lingvistien palvelukseen ottamiseksi unionin tuomioistuimeen. Unionin tuomioistuin kiistää niiden toteamusten paikkansapitävyyden, joita kantaja väittää entisen johtajansa esittäneen.

30 Kantaja löysi 14.5.2007 käännösvirheitä unionin tuomioistuimen tuomiosta, jonka X oli kääntänyt. Hän ilmoitti tästä yksikönpäällikölleen eli Y:lle.

31 Kantaja tapasi 25.5.2007 käännöksen pääosaston pääjohtajan vuoden 2006 arviointikierroksen yhteydessä tämän arvioinnin tarkastajan ominaisuudessa. Kantaja väittää saattaneensa pääjohtajan tietoon vaikeudet, joita hän oli kohdannut sen vuoksi, että yksikönpäällikkö Y suosi yhtä hänen ryhmänsä jäsentä, mainitsematta kuitenkaan X:n nimeä. Kantajan mukaan pääjohtaja närkästyi välittömästi ja ehdotti sisäisen tarkastuksen järjestämistä sen määrittämiseksi, oliko kantajan tarkoittaman henkilön hakemusta juristi-lingvistin tehtävään suosittu. Kantajan mukaan

pääjohtaja ehdotti hänelle pääosaston vaihtamista saatuaan tietää, että kyseessä oli X, unionin tuomioistuimen kirjaajan attasean puoliso. Unionin tuomioistuin kiistää niiden toteamusten paikkansapitävyyden, joita kantaja väittää pääjohtajan esittäneen.

32 Kantaja toteaa ilmoittaneensa esimiehilleen hänen yksikönpäällikkönsä X:ään väitetysti kohdistamasta suosivasta kohtelusta 23.11.2007 päivätyssä sähköpostiviestissä, vuoden 2007 arviointikierroksen yhteydessä toimittamassaan muistiossa ja lopuksi muun muassa unionin tuomioistuimen kirjaajalle 11.11.2008 osoitetussa sähköpostiviestissä.

33 Tällä välin yksikönpäällikkö Y päätti 10.7.2008 siirtää kantajan toiseen ryhmään yksikössä sillä perusteella, että kantaja oli joutunut ristiriitoihin ryhmänjohtajansa kanssa. Kantajan mukaan tämän perusteen paikkansapitävyyttä oli aihetta epäillä, koska yhtäältä kyseinen ryhmänjohtaja oli siirtymässä Euroopan unionin neuvostoon ja toisaalta hän oli tietämätön syistä, joiden vuoksi hänen ja kantajan välejä voitiin pitää ristiriitaisina, kunnes hän itse tiedusteli asiasta yksikönpäälliköltä. Kantaja ei kuitenkaan tehnyt valitusta tästä ryhmän vaihtamista koskevasta päätöksestä.

34 Kantaja otti vuoden 2008 syyskuussa yhteyttä yhteen työpaikkakiusaamista koskevien asioiden neuvonantajaan, joiden tehtävät otettiin käyttöön [ihmisarvoisesta kohtelusta työpaikalla 20.11.2008 tehdyssä unionin tuomioistuimen kirjaajan tiedonannossa].

35 Kantajalle ehdotettiin vuoden 2008 marraskuussa, että hänen työasiakirjansa kulkisivat vastedes sähköisesti eivätkä fyysisesti.

36 Kantaja tunsi olevansa lopen uupunut yksikönpäällikön häneen väitetysti kohdistamaan työpaikkakiusaamiseen ja osoitti 9.12.2008 kaikille yksikkönsä työntekijöille sähköpostiviestin, jossa hän totesi seuraavaa:

’Hyvät työtoverit, minäkään en liity seuraanne huomenna, ja kyseessä on tarkkaan harkittu päätös, josta haluan kuitenkin esittää joitakin selityksiä asiasta tietämättömille, niin ettei kenenkään tarvitse tuntea itseään loukatuksi.

Kuten useimmat teistä ovat voineet havaita, yksikönpäällikön asennoituminen minuun on tullut erityisen vihamieliseksi; hän on ollut joskus hyvin epäkohtelias, ja olen tässä (hänen asennoitumisensa) luonnehdinnassa varsin tahdikas, koska haluan kiinnittää huomiota siihen, että hänen kyvyttömyytensä erotella sosiaaliset suhteet ja työsuhteet toisistaan on vaikuttanut hyvin kielteisesti yksikön toimintaan ja revisorien työoloihin, koska revisorit ovat joutuneet kohtaamaan työssään yksikönpäällikön pitkäaikaisen tuttavan, jolle on tarjottu yksikössämme väliaikaisen toimihenkilön työsopimuksia miltei kahden vuoden ajan.

En ole ainoa henkilö, jota tämä tilanne on haitannut, mutta olen ilmeisesti ainoa, joka on uskaltanut selvästi kertoa, mitä mieltä siitä olen ja muun muassa, että tämä ilmensi yksikössämme työskenteleviin muihin ihmisiin kohdistunutta kunnioituksen puutetta, koska tuttavien suosiminen tapahtui valitettavasti muiden sellaisten henkilöiden kustannuksella, jotka ovat tulleet tänne EPSO-kilpailun kautta tai omien tietojensa tai ansioidensa avulla ilman, että heillä on tuomioistuimessa ystäviä, perheenjäseniä tai muita suhteita.

Sanomattakin on selvää, että kosto on ollut raju ja on sitä edelleen ja että siitä on aiheutunut seurauksia työoloihini. Olen kuitenkin sitä mieltä, että sellaiset arvot kuten rehellisyys, kunniallisuus ja arvokkuus ovat tärkeämpiä kuin esimerkiksi puolikas ylennyspiste. Mikään asema ei oikeuta kohtelemaan toisia ihmisiä epäkohteliaasti tai röyhkeästi varsinkaan sellaisista puhtaasti henkilökohtaisista syistä, joita jokainen teistä, jotka tunnette yksikössämme joulukuusta 2005 kesäkuuhun 2007 vallinneen tilanteen, voi itse arvioida.

Niille, jotka ovat usein sanoneet minulle, ettei ystävyyssuhteiden yhdistämille henkilöille mahda mitään ja ettei mikään täällä tule muuttumaan, voin kertoa hyvänä uutisena, että monet asiat ovat jo muuttuneet ja tulevat vielä muuttumaan. Paras osoitus tästä on, että nyt yksikköömme otetaan palvelukseen EPSO-kilpailun läpäisseitä henkilöitä tai sellaisia henkilöitä, joiden osalta ei ole vähäisintäkään epäilyä siitä, että heidät otetaan palvelukseen heidän itsensä vuoksi eikä esimerkiksi sen mukaan, kenet he tuntevat ja kuinka pitkältä ajalta.

Ja heille, jotka eivät mistään syystä menetä ruokahaluaan, haluan toivottaa hyvää ruokahalua!

[– –]

J. K. Esitän suuret kiitokseni minua [henkilöstökomitean] vaalissa äänestäneille (sain lähes 350 ääntä, mikä on hyvä tulos) ja kiitän saamistani sähköpostiviesteistä ja muusta tuesta. On loppujen lopuksi rakentavaa, että niin suuri ryhmä on myös sitä mieltä, että monen asian olisi muututtava paitsi yksikössämme myös toimielimessä. Tällä hetkellä mahdollisuudet muutokseen ovat aikaisempaa huomattavasti paremmat.’

37 Samana päivänä uudelle yksikönpäällikölleen lähettämällä sähköpostiviestillä, jonka hän osoitti kopiona käännöksen pääosaston pääjohtajalle, kantaja pyysi tapaamista häneen väitetysti kohdistettuun työpaikkakiusaamiseen liittyen.

38 Kantaja lähetti 10.12.2008 toisen sähköpostiviestin – – yksikönpäällikkö Y:lle ja kaikille yksikkönsä työntekijöille, ja hän totesi tässä viestissä seuraavaa:

’Tervehdys,

Esimiehenne ovat jo kauan olleet täysin tietoisia asiasta ja [pääjohtaja] oli sitä mieltä, että eräälle tuntemallenne henkilölle myönnettyjä työsopimuksia koskevasta kysymyksestä olisi järjestettävä tuomioistuimen sisäinen tarkastus. Tällä hetkellä on käynnissä selvitys siitä, miksi tarkastusta ei tehty ajoissa ja kuka tästä laiminlyönnistä on vastuussa.

Minulle osoitetut uhkaukset eivät muuta tosiseikkoja, ja [uusi yksikönpäällikkö] on jo aikaisemmin päättänyt käyttää kaiken tarvittavan ajan kuulemiseen, jossa käsitellään tehtäviinne sopimatonta käytöstänne, koska entinen johtaja – – ei pitkään aikaan kiinnittänyt tähän ongelmaan huomiota, ja vaikuttaa siltä, että asia tulee vastedes muuttumaan.’

1. Toisiin tehtäviin siirtämistä koskeva päätös, joka tehtiin 18.12.2008

39 Kahden sähköpostiviestin lähettämisestä 9. ja 10.12.2008 kaikille kantajan yksikön työntekijöille seurasi ensimmäiseksi, että unionin tuomioistuimen kirjaaja teki 18.12.2008 nimittävän viranomaisen ominaisuudessaan päätöksen, jolla hän siirsi kantajan virkoineen toisiin tehtäviin, jolloin kantaja siirrettiin [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen 7 artiklan 1 kohdan nojalla virkoineen kirjastoon 1.1.2009 alkaen – – . Unionin tuomioistuimen henkilöstön ja rahoituksen pääjohtaja ilmoittaa muistiossa, jolla päätös annettiin tiedoksi, että päätös ’perustuu tarpeelle taata yksikkö[nne] – – moitteeton toiminta, joka vaarantui niiden sähköpostiviestien takia, joissa esititte vakavia syytöksiä esimiehiänne vastaan ja jotka 9. ja 10.12.2008 lähetitte kaikille yksikkönne työntekijöille’.

40 Kantaja teki 2.4.2009 [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen, jossa hän vaati 18.12.2008 tehdyn päätöksen kumoamista ja korvausta hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, jonka suuruudeksi hän arvioi 30 000 euroa. [– –]

42 Valituksia käsittelevä komitea hylkäsi 2.4.2009 tehdyn valituksen 30.6.2009 tekemällään päätöksellä, joka ilmoitettiin 13.7.2009.

2. Kurinpitoseuraamuksen määräämisestä 10.7.2009 tehty päätös

43 Toinen seuraus 9. ja 10.12.2008 päivättyjen sähköpostiviestien lähettämisestä oli, että käännöksen pääjohtaja toimitti 19.12.2008 unionin tuomioistuimen kirjaajalle tämän nimittävän viranomaisen ominaisuudessa kirjeen, jossa käännöksen pääjohtaja vaati kurinpitomenettelyn aloittamista kantajaa vastaan (jäljempänä asiakirja-aineistoon lisätty kirje) – –

44 Unionin tuomioistuimen kirjaaja toimitti asiakirja-aineistoon lisätyn kirjeen kantajalle 12.1.2009 päivätyllä muistiolla, johon oli liitetty ranskankielinen käännös 9. ja 10.12.2008 päivätyistä kahdesta sähköpostiviestistä, ja tämä kutsui kantajan kuultavaksi [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevan 3 artiklan mukaisesti. Kuuleminen pidettiin 28.1.2009, ja siihen osallistui myös unionin tuomioistuimen henkilöstön ja rahoituksen pääosaston henkilöstöresurssien ja henkilöstöhallinnon osaston päällikkö, jonka tehtävänä oli pöytäkirjan laatiminen. Tämän kuulemisen aikana kantaja pyysi saada toimittaa kirjallisesti ensimmäisiä huomautuksia täydentävät huomautukset, jotka hän tulisi esittämään pöytäkirjan laatimisen jälkeen; tähän pyyntöön suostuttiin.

45 Kantaja vastaanotti 3.2.2009 luonnoksen 28.1.2009 pidetystä kuulemisesta laadittavaksi pöytäkirjaksi, ja 9.2.2009 hän esitti siitä nimittävälle viranomaiselle ensimmäiset huomautuksensa.

46 Kantaja toimitti 27.2.2009 täydentävät huomautukset, joissa hän katsoi, että häntä vastaan aloitettu menettely oli sääntöjenvastainen.

47 Kantaja vastaanotti 12.3.2009 allekirjoitettavaksi kuulemisesta laaditun pöytäkirjan lopullisen version. Hän palautti asiakirjan allekirjoittamattomana ja väitti, ettei siinä tuotu esille kaikkia hänen esittämiään huomautuksia.

48 Unionin tuomioistuimen kirjaaja ilmoitti kantajalle 1.4.2009 päivätyllä muistiolla, että koska 9. ja 10.12.2008 päivättyjen sähköpostiviestien lähettäminen merkitsi virheellistä toimintaa, hän oli päättänyt aloittaa [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevassa 11 artiklassa tarkoitetun kurinpitomenettelyn, ’jotta määrätään kurinpitoseuraamuksena kirjallinen huomautus tai varoitus ilman kurinpitolautakunnan kuulemista’. Lisäksi hän täsmensi, että ennen kuin otetaan kantaa kantajan toiminnan luonnehdintaan ja mahdollisesti määrättävään seuraamukseen, kyseisen 11 artiklan mukaisesti järjestetään toinen kuuleminen.

49 Unionin tuomioistuimen kirjaaja kuuli kantajaa toisen kerran 8.5.2009 [– –] [– –]

54 Unionin tuomioistuimen kirjaaja päätti 10.7.2009, että kantajalle määrätään kurinpitoseuraamuksena kirjallinen huomautus, koska hän oli ’loukannut hoitamiinsa tehtäviin kohdistuvaa arvonantoa [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen 12 artiklan vastaisella tavalla lähettäessään kaikille [yksikkönsä] työntekijöille 9. ja 10.12.2008 päivätyt sähköpostiviestit’ (jäljempänä 10.7.2009 määrätty seuraamus). [– –]

59 Kantaja toimitti 10.11.2009 päivätyllä kirjeellä [Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta [– –] [– –]

61 Kantaja kutsuttiin 22.1.2010 päivätyllä kirjeellä – – valituksia käsittelevän komitean kuultavaksi, ja tämän kuulemisen päiväksi vahvistettiin 9.2.2010. [– –]

65 [Valituksia käsittelevälle komitealle] 19.2.2010 osoittamassaan kirjeessä kantaja [ilmoitti], että hänen mukaansa valituksia käsittelevällä komitealla ei ollut toimivaltaa lausua hänen valituksestaan.

66 Valituksia käsittelevä komitea hylkäsi 10.3.2010 tehdyllä päätöksellä, joka ilmoitettiin 15.3.2010, 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehdyn valituksen.”

Asian käsittely ensimmäisessä oikeusasteessa [– –]

5 Valittaja nosti virkamiestuomioistuimeen kirjaamoon 22.6.2010 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, joka rekisteröitiin asianumerolla F-48/10 (jäljempänä kanne F-48/10) ja jossa hän vaati yhtäältä kumottavaksi nimittävän viranomaisen 10.7.2009 tekemän päätöksen, jolla hänelle määrättiin seuraamuksena kirjallinen huomautus (jäljempänä 10.7.2009 määrätty seuraamus) ja, siltä osin kuin on tarpeellista, päätöksen, jolla hylättiin tästä seuraamuksesta tehty valitus, ja toisaalta unionin tuomioistuimen velvoittamista maksamaan 50 000 euroa korvauksena henkisestä kärsimyksestä.

6 Unionin tuomioistuin vaati vastineessaan muun muassa, että kanne F-48/10 on hylättävä.

[– –]

11 Valittaja esitti 25.1.2012 pidetyn suullisen käsittelyn alussa nimenomaisen jäävääämistä koskevan vaatimuksen, joka koski esittelevää tuomaria, josta oli edellä 7 kohdassa mainitusta kirjeestä lähtien tullut virkamiestuomioistuimen presidentti ja kyseessä olevien asioiden ratkaisukokoonpanon eli kolmannen jaoston puheenjohtaja, ja joka perustui vaikutelmalle rehellisyyden, puolueettomuuden ja riippumattomuuden puutteesta. Tässä vaatimuksessa mainittiin väitteissä, jotka koskivat esittelevän tuomarin puolueellisuutta ja jotka perustuivat siihen, että hän jatkoi virkamiestuomioistuimen presidentin ominaisuudessaan virkamiestuomioistuimen valituksia käsittelevässä komiteassa, että asian laita oli ”samalla tavoin [kyseisen tuomioistuimen] niiden jäsenten osalta, jotka [olivat] hyväksyneet kyseisen komitean jäsenyyden, jolloin objektiivisesti tarkasteltuna heidän puolueettomuutensa joutui tältä osin kyseenalaiseksi”.

12 Valittajan suullisen käsittelyn alussa esittämän jäävääämistä koskevan vaatimuksen johdosta virkamiestuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä.

13 Virkamiestuomioistuimen kirjaaja toimitti 6.2.2012 päivätyllä kirjeellä jäävääämistä koskevan vaatimuksen unionin tuomioistuimelle mahdollisia huomautuksia varten, ja unionin tuomioistuin ilmoitti virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 17.2.2012 saapuneella kirjeellä, ettei sillä ollut esittää huomautuksia ja että se jättää asian virkamiestuomioistuimen harkittavaksi. Virkamiestuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja hylkäsi jäävääämistä koskevan vaatimuksen 29.3.2012 tehdyllä perustellulla päätöksellä siltä osin kuin vaatimus koskee sekä esittelevää tuomaria että niitä kahta tuomaria, jotka ovat virkamiestuomioistuimen valituksia käsittelevän komitean jäseniä.

14 Kirjaamo kutsui asianosaiset 4.4.2012 päivätyllä kirjeellä uuteen suulliseen käsittelyyn, joka järjestettiin 10.5.2012.

15 Virkamiestuomioistuin (kolmas jaosto) antoi valituksenalaisen tuomion 5.12.2012.

[– –]

Valituksenalainen tuomio [– –]

Kanne F-48/10

28 Valittaja esitti kumoamisvaatimustensa tueksi kuusi kanneperustetta, joista ensimmäinen perustui valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumiseen ja siihen, että Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaan nimittävälle viranomaiselle ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaan työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle myönnetyn toimivallan käytöstä 4.5.2004 tehdyn unionin tuomioistuimen päätöksen (jäljempänä 4.5.2004 tehty päätös) 4 artikla on lainvastainen, toinen siihen, että kurinpitomenettely oli sääntöjenvastainen, koska sillä loukattiin puolustautumisoikeuksia ja kontradiktorista periaatetta ja rikottiin henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevaa 1-3 artiklaa, kolmas henkilöstösääntöjen 12 artiklan ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 10 artiklan rikkomiseen ja virkamiestuomioistuimen ilmeiseen arviointivirheeseen, neljäs nimittävän viranomaisen eturistiriitaan, perussäännön 2 ja 10 artiklan, henkilöstösääntöjen 11 a artiklan, Euroopan hyvän hallintotavan säännöstön 8 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan rikkomiseen ja objektiivisuuden, puolueettomuuden ja riippumattomuuden yleisten periaatteiden loukkaamiseen, viides puolustautumisoikeuksien ja prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatteen loukkaamiseen ja kuudes toimivallan väärinkäyttöön ja vääristämiseen ja huolenpitovelvollisuuden ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen.

29 Virkamiestuomioistuin hylkäsi valituksenalaisessa tuomiossa kaikki nämä kanneperusteet.

[– –]

Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

32 Valittaja nosti nyt käsiteltävänä olevan valituksen 14.2.2013 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan valituskirjelmällä.

33 Valittaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 26.2.2013 toimittamallaan kirjeellä asian käsittelyä nimettömänä koskevan pyynnön, jonka muutoksenhakujaoston puheenjohtaja hyväksyi 6.3.2013 tekemällään päätöksellä.

34 Unionin tuomioistuin toimitti vastineensa 19.9.2013. Kirjallinen käsittely päätettiin 2.12.2013.

35 Unionin yleinen tuomioistuin (muutoksenhakujaosto) totesi esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella, etteivät asianosaiset olleet esittäneet pyyntöä istunnon pitämisestä kirjallisen käsittelyn päättymisen ilmoittamisesta alkavan kuukauden määräajan kuluessa, ja päätti työjärjestyksensä 146 artiklan mukaisesti ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

36 Valittaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion,

— hyväksyy hänen ensimmäisessä oikeusasteessa asioissa F-88/09 ja F-48/10 esittämänsä vaatimukset, ja

— velvoittaa unionin tuomioistuimen korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhaussa.

37 Unionin tuomioistuin vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää valituksen ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

38 Valittaja esittää valituksensa tueksi 11 valitusperustetta. Ensimmäinen valitusperuste perustuu virkamiestuomioistuimen kolmannen jaoston puolueettomuuden puutteeseen. Toinen valitusperuste perustuu siihen, että oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin loukattiin, koska virkamiestuomioistuin väitetysti rajoitti valvontaa, jota se kohdisti henkilöstösääntöjen 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn yksikön etua koskevan edellytyksen noudattamiseen. Kolmas valitusperuste perustuu siihen, ettei virkamiestuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja ollut toimivaltainen ratkaisemaan 25.1.2012 esitettyä jäävyämistä koskevaa vaatimusta. Neljäs valitusperuste perustuu siihen, että oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin on loukattu, koska virkamiestuomioistuimen työjärjestyksessä ei määrätä mahdollisuudesta valittaa päätöksestä, jolla tuomarin jäävyämistä koskeva vaatimus hylättiin. Viides valitusperuste perustuu yhtäältä siihen, että siirtopäätöksen ja 10.7.2009 määrätyn seuraamuksen taustalla olevien perusteluiden aineellisen paikkansapitävyyden toteamisen velvollisuutta laiminlyötiin ja toisaalta siihen, että tosiseikkoja vääristettiin. Kuudes valitusperuste perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin virkamiestuomioistuin katsoi virheellisesti, että siirtopäätös tehtiin Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ainoastaan yksikön edun huomioon ottaen. Seitsemäs valitusperuste perustuu siihen, että virkamiestuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valittajan mukaan virheellisesti, että nimittävä viranomainen oli noudattanut palkkaluokan ja viran vastaavuuden sääntöä. Kahdeksas valitusperuste perustuu puolustautumisoikeuksien ja kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen. Yhdeksäs valitusperuste perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin virkamiestuomioistuin katsoi virheellisesti, ettei niitä vahingonkorvausvaatimuksia voitu ottaa tutkittavaksi, jotka koskivat siirtopäätöksen julkaisemisesta koko henkilöstölle väitetysti aiheutunutta vahinkoa. Kymmenes valitusperuste perustuu yhtäältä siihen, että virkamiestuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että valituksia käsittelevä komitea, joka hylkäsi 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehdyn valituksen, oli toimivaltainen ja toisaalta siihen, että virkamiestuomioistuin jätti lausumatta 4.5.2004 tehdyn päätöksen 4 artiklan lainvastaisuutta koskevasta väitteestä. Yhdestoista valitusperuste perustuu yhtäältä siihen, että virkamiestuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valittajan mukaan virheellisesti, että nimittävä viranomainen oli noudattanut henkilöstösääntöjen liitteessä IX olevaa 1-3 artiklaa ja toisaalta puolustautumisoikeuksien ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen.

[– –]

Kannetta F-48/10 koskevat valitusperusteet

Kymmenes valitusperuste, joka perustuu yhtäältä siihen, että virkamiestuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että valituksia käsittelevä komitea, joka hylkäsi 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehdyn valituksen, oli toimivaltainen ja toisaalta siihen, että virkamiestuomioistuin jätti lausumatta 4.5.2004 tehdyn päätöksen 4 artiklan lainvastaisuutta koskevasta väitteestä

138 Valittaja arvostelee valituksenalaisen tuomion 226–228 kohtaa, jossa virkamiestuomioistuin hylkäsi tehottomana kanneperusteen, joka perustui valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumiseen, koska sen vuoksi, että 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehdyn valituksen hylkäämispäätös on vahvistava toimenpide, jolla ei ole itsenäistä sisältöä, sen kumoaminen ei vaikuta 10.7.2009 määrätyn

seuraamuksen laillisuuteen. Valittajan mukaan virkamiestuomioistuimen nämä päättelyt eivät voi perustua valituksen hylkäämisestä tehdylle päätökselle, jonka on tehnyt elin, jolla ei ollut sitä varten toimivaltaa.

139 Unionin tuomioistuin kiistää valittajan perustelut.

140 Valittaja vaati ensimmäisessä oikeusasteessa 10.7.2009 määrätyn seuraamuksen kumoamista ja, mikäli tarpeellista, 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehdyn valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista (valituksenalaisen tuomion 69 kohta).

141 Oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että kaikilla ainoastaan valituksen hylkäämistä koskevilla implisiittisillä ja nimenomaisilla päätöksillä vain vahvistetaan toimi tai toimimatta jättäminen, josta valittaja valittaa, eivätkä ne ole erillisiä kannekelpoisia toimia, joten tästä päätöksestä, joka on vailla itsenäistä sisältöä, esitettyjen väitteiden on katsottava olevan esitetty alkuperäisestä toimesta (määräys 16.6.1988, Progoulis v. komissio, 371/87, Kok., EU:C:1988:317, 17 kohta ja tuomio 2.3.2004 Di Marzio v. komissio, T 14/03, Kok. H., EU:T:2004:59, 54 kohta). Valituksen hylkäämisestä tehty päätös on vahvistava toimi, joka on vailla itsenäistä sisältöä, kun siihen ei sisälly valittajan tilanteen uudelleen tarkastelua uusien oikeudellisten seikkojen tai tosiseikkojen valossa (tuomio 21.9.2011, Adjemian ym. v. komissio, T-325/09 P, Kok., EU:T:2011:506, 32 kohta ja tuomio 21.5.2014, Mocová v. komissio, T-347/12 P, Kok. (otteina), EU:T:2014:268, 34 kohta).

142 Virkamiestuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 227 kohdassa edellä 141 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella, ettei hallinto ollut tarkastellut valittajan tilannetta uudelleen uusien oikeudellisten seikkojen tai tosiseikkojen valossa, joten valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen oli katsottava olevan 10.7.2009 määrätyn seuraamuksen puhtaasti vahvistava päätös. Virkamiestuomioistuin päätteli tästä, että valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoaminen ei voinut vaikuttaa 10.7.2009 määrätyn seuraamuksen laillisuuteen, joten valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumista koskeva kanneperuste, jossa vaadittiin valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista, oli hylättävä tehottomana.

143 On kuitenkin korostettava, että ensimmäisessä oikeusasteessa esittämällään kanneperusteella, joka koski valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumista, valittaja riitautti sen komitean kokoonpanon, joka oli hylännyt valituksen, jonka hän oli tehnyt 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta. Tämä kanneperuste liittyi siis kysymykseen siitä, oliko valittajan valitus käsitelty sääntöjenmukaisessa menettelyssä, joka olisi voinut johtaa erilaiseen päätökseen kuin 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta tehtyyn päätökseen. Valittajalla oli näin ollen todellinen ja erillinen intressi vaatia kumottavaksi valituksen hylkäämisestä tehtyä päätöstä eikä vain 10.7.2009 määrättyä seuraamusta.

144 Jos nimittäin edellä 141 kohdassa mainittua oikeuskäytäntöä sovellettaisiin ottamatta huomioon, että kyseessä oleva valitusperuste koskee hallinnollista menettelyä, jossa valitus käsiteltiin eikä alkuperäistä toimea, joka oli valituksen kohteena, suljettaisiin pois kaikki mahdollisuudet riitauttaa oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely, jolloin valituksen tekijä ei saa asiaansa käsitellyksi menettelyssä, jonka tarkoitus on mahdollistaa sovintoratkaisu virkamiehen ja hallinnon välisessä erimielisyydessä ja edesauttaa sitä ja vaatia viranomaista, jonka alaisuuteen virkamies kuuluu, tarkastelemaan päätöstään uudelleen sääntöjä noudattaen ja virkamiehen mahdollisesti esittämien väitteiden valossa (ks. tältä osin edellä 141 kohdassa mainittu tuomio Mocová v. komissio, EU:T:2014:268, 38 kohta).

145 Tältä osin on katsottava, ettei unionin tuomioistuimen se väite ole perusteltu, jonka mukaan valittajalla ei ole intressiä vaatia valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista sen jälkeen, kun hän on nostanut alkuperäistä toimea koskevan kumoamiskanteen, koska vaikka valitusmenettely on sääntöjenvastainen, on tarpeetonta, että hallinto tekee valituksesta uuden päätöksen, koska valittaja on vaatinut tuomioistuinta kumoamaan alkuperäisen toimen. Toisin kuin unionin tuomioistuin väittää, valittajan intressiä siihen, että valitusmenettely on sääntöjenmukainen ja siis siihen, että valituksen hylkäämisestä tehty päätös kumotaan jos se on sääntöjenvastainen, on arvioitava itsenäisesti eikä

hallinnollisen valituksen kohteena olevasta alkuperäisestä toimesta mahdollisesti nostettuun kanteeseen liittyen. Jos asian laita olisi eri tavoin, ei asianomainen henkilö koskaan voisi vedota valitusmenettelyssä tapahtuneisiin sääntöjenvastaisuuksiin, jotka johtivat kuitenkin siihen, että hän menetti mahdollisuuden hallinnon tekemän päätöksen uudelleentarkasteluun sääntöjenmukaisessa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, aina kun oikeudenkäynnissä vaaditaan hallinnollisen valituksen kohteena olleen alkuperäisen toimen kumoamista.

146 Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon kyseessä olevan valitusperusteen kohde, joka liittyy hallinnolliseen valitusmenettelyyn, valittajan on voitava vaatia unionin tuomioistuimia valvomaan hallinnollisen valituksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen lainmukaisuutta eikä pelkästään 10.7.2009 määrätyn seuraamuksen lainmukaisuutta.

147 On siis katsottava, että virkamiestuomioistuin teki oikeudellisen virheen hylätessään tehottomana kanneperusteen, joka koski valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumista.

148 Kymmenes valitusperuste on näin ollen hyväksyttävä.

[– –]

162 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että valitus on hyväksyttävä osittain ja että valituksenalainen tuomio on kumottava siltä osin kuin sitä rasittaa edellä 140–147 kohdassa todettu oikeudellinen virhe.

Ensimmäisessä oikeusasteessa nostettu kanne

163 Perussäännön liitteessä I olevan 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti kun valitus on perusteltu, unionin yleinen tuomioistuin kumoaa virkamiestuomioistuimen päätöksen ja ratkaisee asian itse. Se kuitenkin palauttaa asian virkamiestuomioistuimen ratkaistavaksi, jos asia ei ole ratkaisukelpoinen.

164 Käsiteltävässä asiassa unionin yleisellä tuomioistuimella on hallussaan tarvittavat seikat ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen ratkaisemiseksi.

165 Kun otetaan huomioon, että valitus hyväksytään vain osittain ja että valituksenalainen tuomio kumotaan vain siltä osin kuin sitä rasittaa edellä 140–147 kohdassa yksilöity oikeudellinen virhe, on todettava, että muista virkamiestuomioistuimen arvioista, joissa ei ole mainittua virhettä, on tullut lopullisia. Virkamiestuomioistuimen on näin ollen tarkasteltava vain asian F-48/10 kantajana olleen asianosaisen valitusta, joka koskee valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumista ja 4.5.2004 tehdyn päätöksen 4 artiklan lainvastaisuutta.

166 Valittaja väitti virkamiestuomioistuimessa, että valituksia käsittelevä komitea, jonka tehtävänä oli tarkastella hänen valitustaan 10.7.2009 määrätystä seuraamuksesta ja jonka kokoonpanossa oli yksi unionin tuomioistuimen tuomari ja kaksi julkisasiamiestä, oli muodostettu sääntöjenvastaisella tavalla. Hän väitti tältä osin ensimmäiseksi, että perussäännön 4 artiklassa määrätään, että ”tuomareilla ei saa olla poliittista tai hallinnollista tointa”. Toiseksi valittaja vetosi perussäännön 12 artiklaan, josta käy ilmi, että unionin tuomioistuimen virkamiehet ja muu henkilöstö ”ovat kirjaajan alaisia presidentin valvonnassa”, joten vain unionin tuomioistuimen kirjaaja ja presidentti voivat toimia nimittävänä viranomaisena. Kolmanneksi valittaja väitti, että 4.5.2004 tehdyn päätöksen 4 artikla, jossa säädetään, että ”valituksia käsittelevä komitea käyttää henkilöstösäännöissä [nimittävälle viranomaiselle] myönnettyjä toimivaltuuksia” valitusten perusteella tehtävien päätösten osalta, oli ristiriidassa henkilöstösääntöjen 2 artiklan sen 1 kohdan kanssa, jossa säädetään, että kukin toimielin määrää henkilöt, jotka kyseisessä toimielimessä käyttävät näissä henkilöstösäännöissä nimittävälle viranomaiselle annettua toimivaltaa, kun sitä luetaan yhdessä perussäännön 4 ja 12 artiklan kanssa. Lisäksi valittaja väitti, ettei perussäännössä sallita unionin tuomioistuimen kirjaajalle tai presidentille heille myönnettyjen nimittävän viranomaisen toimivaltuuksien delegointia.

167 Aluksi on todettava, että valittaja tyytyy muistuttamaan perussäännön 4 artiklan ensimmäisen alakohdan sisällöstä, jonka sanamuodon mukaan ”tuomareilla ei saa olla poliittista tai hallinnollista tointa” ja toteamaan, että unionin tuomioistuimen puheenjohtajaa lukuun ottamatta muut tuomarit ja julkisasiamiehet eivät voi toimia hallinnollisissa tehtävissä ja muun muassa toimia nimittävänä viranomaisena valituksia käsittelevän komitean yhteydessä. Tämän toteamuksen tueksi ei ole esitetty minkäänlaisia oikeudellisia perusteluita. Kuten unionin tuomioistuin kuitenkin virkamiestuomioistuimessa esitti, tällä määräyksellä pyritään varmistamaan tuomareiden riippumattomuus sekä tehtävien hoitamisen aikana että sen jälkeen muun muassa jäsenvaltioihin tai muihin unionin toimielimiin nähden. Perusäännön 4 artiklan muista alakohdista käy myös ilmi tämä halu varmistaa tuomareiden riippumattomuus. Valittaja ei kuitenkaan voi tehdä perussäännön 4 artiklan ensimmäisestä alakohdasta sellaista päätelmää, etteivät tuomarit voi hoitaa toimielimen sisäiseen hallintoon liittyviä tehtäviä. Kuten unionin tuomioistuin virkamiestuomioistuimelle toimittamissaan kirjelmissä perustellusti katsoi, se, että tuomarit hoitavat toimielimen sisäisiä hallinnollisia tehtäviä, ei vaaranna heidän riippumattomuuttaan, ja sen avulla voidaan varmistaa toimielimen hallinnollinen riippumattomuus.

168 Lisäksi valittaja tyytyy vain toteamaan, että kun otetaan huomioon perussäännön 12 artikla, jossa määrätään, että unionin tuomioistuimen virkamiehet ja muu henkilöstö ”ovat kirjaajan alaisia presidentin valvonnassa”, vain unionin tuomioistuimen kirjaaja ja presidentti voivat käyttää nimittävälle viranomaiselle henkilöstösäännöissä myönnettyä toimivaltaa. Valittaja ei myöskään ole osoittanut, että tulkinta, jonka hän on tehnyt perussäännön 12 artiklasta ja jonka mukaan nimittävälle viranomaiselle myönnetty toimivalta kuuluu vain unionin tuomioistuimen kirjaajalle ja presidentille, on yhteensopiva henkilöstösääntöjen 2 artiklan 1 kohdan kanssa, jonka mukaan kukin toimielin määrää henkilöt, jotka kyseisessä toimielimessä käyttävät henkilöstösäännöissä nimittävälle viranomaiselle annettua toimivaltaa. Valittaja nimittäin tyytyy vain katsomaan, että henkilöstösääntöjen 2 artiklan 1 kohtaa voidaan unionin tuomioistuimen osalta lukea vain yhdessä perussäännön 4 ja 12 artiklan kanssa.

169 Näin ollen valittaja ei voi pätevästi väittää, ilman muita seikkoja, että 4.5.2004 tehdyn päätöksen 4 artikla, jonka sanamuodon mukaan valituksia käsittelevä komitea käyttää henkilöstösäännöissä nimittävälle viranomaiselle myönnettyä toimivaltaa valitusten perusteella tehtävien päätösten osalta, on ristiriidassa henkilöstösääntöjen 2 artiklan 1 kohdan kanssa, kun sitä luetaan yhdessä perussäännön 4 ja 12 artiklan kanssa.

170 Tästä seuraa, että ensimmäisessä oikeusasteessa esitetty kanneperuste, joka koskee valituksia käsittelevän komitean toimivallan puuttumista ja 4.5.2004 tehdyn päätöksen lainvastaisuutta, johon valittaja vetosi asiassa F-48/10, on hylättävä. Näin ollen kanne F-48/10 on hylättävä tältä osin.

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (muutoksenhakujaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (kolmas jaosto) tuomio Z v. unionin tuomioistuin (F-88/09 ja F-48/10, Kok. H., EU:F:2012:171) kumotaan siltä osin kuin siinä hylätään tehottomana asiassa F-48/10 esitetty kanneperuste, joka koskee valituskomitean toimivallan puuttumista ja sitä, että Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaan nimittävälle viranomaiselle ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaan työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle myönnetyn toimivallan käytöstä 4.5.2004 tehdyn unionin tuomioistuimen päätöksen 4 artikla on lainvastainen.

2) Valitus hylätään muilta osin.

3) Asian F-48/10 kanne hylätään siltä osin kuin sen tueksi esitettiin peruste, joka koskee valituskomitean toimivallan puuttumista ja sitä, että Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaan nimittävälle viranomaiselle ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaan työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle myönnetyn toimivallan käytöstä 4.5.2004 tehdyn unionin tuomioistuimen päätöksen 4 artikla on lainvastainen.

4) Mitä tulee tässä oikeusasteessa aiheutuneisiin oikeudenkäyntikuluihin, Z vastaa kolmesta neljäsosasta unionin tuomioistuimen oikeudenkäyntikuluista ja kolmesta neljäsosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja unionin tuomioistuin vastaa yhdestä neljäsosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan ja yhdestä neljäsosasta Z:n oikeudenkäyntikuluista.

Jaeger Kanninen Gratsias

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä kesäkuuta 2015.

Allekirjoitukset